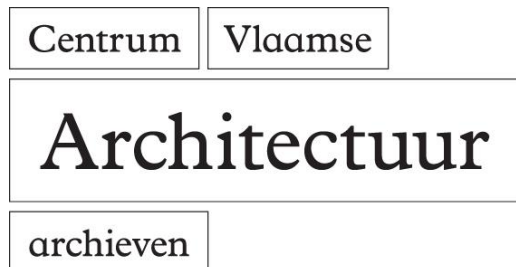

[Bijlage 1]

jaarverslag 2014

van stoel tot stad
cultureel erfgoed van het ontwerp van de omgeving

Antwerpen, 30 maart 2015

Inhoud

Antwerpen, 10 maart 2015	1
0 Inleiding	3
SD 1 Kennisopbouw over het cultureel erfgoed van het ontwerp van de omgeving en kennisverspreiding	5
OD 1.1 In kaart brengen van het roerend erfgoed van het ontwerp van de omgeving	5
OD 1.2 In kaart brengen van het immaterieel cultureel erfgoed (ICE) van het ontwerp van de omgeving	6
OD 1.3 Kennis opbouwen en delen over het digitaal cultureel erfgoed van het ontwerp van de omgeving	7
OD 1.4 Kennis opbouwen en delen over het behoud en beheer van het cultureel erfgoed van het ontwerp van de omgeving	8
OD 1.5 Bevorderen van de doorstroom van kennis tussen het cultureel-erfgoedveld van het ontwerp van de omgeving en het onderzoeksveld	10
SD 2 Organisatie en activering van de cultureel-erfgoedgemeenschap	11
OD 2.1 Platformfunctie	11
OD 2.2 Internationaal netwerk en internationale expertise-uitwisseling	15
SD 3 Toekomstscenario uitwerken	16
OD 3.1 Acquisitieprofiel uitwerken	16
OD 3.2 Prospectie en overdrachten	16
OD 3.3 Samenwerking APA (Architectuurarchief Provincie Antwerpen)	16
OD 3.4 Depotproblematiek: zoektocht naar een duurzame oplossing	17
SD 4 Bewustzijn vergroten voor het cultureel erfgoed van het ontwerp van de omgeving	19
OD 4.1 Erfgoedvormers en erfgenamen bewust maken	19
OD 4.2 Niet in architectuur- of vormgevingserfgoed gespecialiseerde bewaarinstellingen bewustmaken van het belang van het cultureel erfgoed van het ontwerp van de omgeving	19
OD 4.3 Publieksprojecten uitwerken in functie van brede sensibilisering	19
OD 4.4 Website als duurzaam communicatiemiddel	23
SD 5 Geïntegreerde projecten	25
OD 5.1 Vormgevingserfgoed in Vlaanderen na de Tweede Wereldoorlog	25
SD 6 Duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit	27
OD 6.1 Maatschappelijke en culturele diversiteit	27
OD 6.2 Aandacht voor duurzaamheid	27
OD 6.3 Website (AnySurfer)	28

0 Inleiding

In 2014 organiseerde het CVAa een tentoonstelling voor breed publiek en een workshop voor vormgevers, nam het deel aan verschillende overlegtrajecten en realiseerde het een publicatie. Prospectie, onderzoek en samenwerkingen leidden tot een aantal overdrachten en een belangrijke toename van het aantal records in de Databank Architectuurarchieven. Al deze activiteiten zijn te plaatsen tegen de achtergrond van het beleidsplan 2012-2016, en de beheersovereenkomst die het CVAa met de minister afsloot.

2014 stond voor het CVAa vooral in het teken van vormgevingserfgoed. Enerzijds werden collecties van bewaarinstellingen en musea gescreend op archieven en erfgoed van vormgevers en producenten, wat een aanzienlijk aantal nieuwe records in de Databank Architectuurarchieven opleverde. Anderzijds sprak het CVAa ontwerpers en producenten rechtstreeks aan op de Biënnale Interieur in Kortrijk, met de workshop 'Geef vorm aan uw archief!'. Daarnaast werd ook immaterieel cultureel erfgoed uit de vormgevingssector geregistreerd, door opgenomen interviews met intermediaire figuren en ambachtslieden, door een film en fotografische reportages in een aantal ambachtelijke ateliers.

Erfgoeddag, een belangrijk publieksmoment voor de cultureel-erfgoedsector, stond dit jaar in het teken van 'grenzeloos', waarop het CVAa een expo opzette in samenwerking met het Universiteitsarchief KU Leuven, rond de grensverleggende ingenieur en stedenbouwkundige Raphaël Verwilghen. De expo en de nocturne van 3 juni trokken heel wat bezoekers en vormden de aanleiding voor een nieuwe archiefoverdracht door familieleden van Verwilghen.

De werking rond architectuurtijdschriften, die al sinds 2008 loopt, ging in 2014 een nieuwe fase in: de duurzame digitalisering van drie tijdschriften werd aangevat, in samenwerking met twee partnerbibliotheken en met steun van het Fonds Inbev-Baillet Latour. Oplevering en publiekspresentatie volgen in het voorjaar van 2015.

Het CVAa droeg actief bij aan de website TRACKS, onderdeel van het project Erfgoedzorg in de kunstensector, en startte zelf een pilootproject op in het kader hiervan, met architectuurbureau *Martine De Maeseneer Architecten* rond de digitale documentenstroom van het ontwerp voor jeugdtheater Bronks. Het CVAa begeleidde verschillende stagiaires en studenten die archieven inventariseerden, waaronder het archief van de architectuurprogrammatie van deSingel, van de opleiding Interieur van de UA of van Veranneman.

Het CVAa bemiddelde verder bij een aantal overdrachten van architectuur- en ontwerparchieven, waaronder een nieuw archiefdeel van Raphaël Verwilghen naar het Universiteitsarchief KU Leuven, archief van Adelbert Van de Walle naar het Universiteitsarchief Gent en enkele tijdschriftencollecties naar partnerbibliotheken. Het CVAa nam ook een cruciale rol op in de overdracht van het archief Philippe Neerman naar het Rijksarchief Beveren. Ondersteuning werd geboden aan het Design museum Gent, bij het archief van Design Vlaanderen, bij het archief Van de Walle en bij het registreren van de archiefbestanden van Architecture Archive – Sint-Lukasarchief vzw. 160 adviesvragen kregen een persoonlijk antwoord op maat.

Het CVAa leverde actief expertise in verschillende projecten van derden: als partner in het project Duiken in de machine, in het project rond kunstsmeden, in de stuurgroep en werkgroep van het project rond erfgoedzorg in de kunstsector en de website Tracks, in het planningsteam van Architecture Archive – Sint-Lukasarchief vzw, in het wetenschappelijk comité van de tentoonstelling over voeding en stedelijkheid in het MAS (2016), bij de opstart van het project GENERTIE74 over het

werk van Robbrecht en Daem Architecten, Christian Kieckens, Marie-José Van Hee en Marc Dubois, en in de reflectiegroep van de tentoonstelling 'Maquettes. Verbeelding op schaal' in STAM Gent, naar aanleiding waarvan CVAa en STAM samen de publicatie 'Maquettes. Architectuur in miniatuur' realiseerden in de Rode reeks van het VAI. De inbedding in de brede erfgoed- en cultuursector uit zich niet alleen in een projectmatig engagement. De medewerkers van het CVAa nemen een verantwoordelijkheid op binnen verschillende overleg- en adviesorganen voor de sector, waaronder de VVBAD, de Adviesraad Cultureel Erfgoed en het Cultureel-Erfgoedoverleg.

Ook internationaal was het CVAa actief in 2014: CVAa-coördinator Sofie De Caigny sprak op het 17de congres van de International Confederation of Architectural Museums (ICAM) en werd verkozen als *secretary general* van het ICAM *executive committee*. Deze aanstelling vormt een internationale erkenning van de expertise van het Centrum Vlaamse Architectuurarchieven en het Vlaams Architectuurinstituut en verzekert de internationale vertegenwoordiging van de Vlaamse architectuur en architectuurarchieven.

Tot slot bouwde het CVAa samen met het Architectuurarchief van de Provincie Antwerpen verder aan een duurzame toekomst voor architectuurarchieven in Vlaanderen. CVAa en APA ondertekenden daarvoor begin 2015 een intentieverklaring tot verregaande samenwerking, die het potentieel in zich draagt om op Vlaams niveau het versnipperd beleid te overstijgen en tot een volwaardige architectuurarchiefwerving (verzamelen, ontsluiten, onderzoek, behoud en beheer en expertiseopbouw en –deling) te komen.

SD 1 Kennisopbouw over het cultureel erfgoed van het ontwerp van de omgeving en kennisverspreiding

OD 1.1 In kaart brengen van het roerend erfgoed van het ontwerp van de omgeving

Actie 1.1.1: Prospectie en registratie cultureel erfgoed

In 2014 werd het prospecterend onderzoek naar het vormgevingserfgoed, opgestart in 2013, verdergezet. De urgentie en noodzaak hiervan werden onderzocht in functie van het beleidsplan 2012-2016. Zoals vastgelegd in een overeenkomst met Design Vlaanderen in 2013, werden in 2014 een eerste plaatsingslijst en archiefschema van het archief van Design Vlaanderen opgemaakt. Dit archief bevat informatie over ontwerpers en bedrijven die actief waren sinds begin jaren 1970 en is dus een erg interessante vertrekbasis. Vervolgens werden de dossiers met betrekking tot de Lente- en Herfstselecties van Design Vlaanderen steekproefgewijs doorgenomen. De namen van ontwerpers van wie er erkenningsaanvragen in bewaard werden, werden systematisch in Odis ingevoerd. De databank bevat op 27 februari 2015:

- 1930 vrijgegeven persoonsrecords met het trefwoord 'vormgeving' (2131 in invoermodule, dus een 200-tal niet-vrijgegeven records)
Zie <http://www.odis.be/hercules/search2.php?histid=1000256>
- 221 vrijgegeven organisatierecords met het trefwoord 'vormgeving' (307 in invoermodule, dus een 100-tal niet-vrijgegeven records)
Zie <http://www.odis.be/hercules/search2.php?histid=1000257>
- 78 vrijgegeven archiefrecords met het trefwoord 'vormgeving' (86 in invoermodule, dus een 10-tal niet-vrijgegeven records)
Zie <http://www.odis.be/hercules/search2.php?histid=1000257>

Resultaten:

- Van het archief van Design Vlaanderen werd een plaatsingslijst en een archiefschema opgemaakt
- Zowat alle publieke bewaarplaatsen (Rijksarchieven, musea,...) werden individueel (sommige via plaatsbezoek) gescreend op vormgevingserfgoed.
- Een enquête werd gericht aan de vormgevers die winnaar waren van de door Design Vlaanderen uitgereikte Henry van de Velde Awards voor Loopbaan en Jong Talent tussen 1994 en 2013, met concrete vragen over hun archief (omvang, fysieke staat, inhoud, soorten dragers,...), waarvan de resultaten verwerkt worden in het eindrapport.
- Een 2000-tal records met trefwoord 'vormgeving' werden bijgewerkt of toegevoegd in de Databank Architectuurarchieven

Actie 1.1.2: Odis

Odis is het centrale registratie-instrument dat het CVAa systematisch gebruikt. In 2013 werden alle gegevens over het onderzoek naar vormgevingserfgoed in Odis ingevoerd (zie Actie 1.1.1 en OD 5.1). Het CVAa verkreeg in 2013 een sectorspecifieke toegang op Odis, waarbij de databankpagina op www.cvaa.be/databank fungeert als portaal tot de specifieke set steekkaarten in Odis met betrekking tot het ontwerp van de omgeving. Als nieuwe partner in dit *work-in-progress* werkte het Architecture Archive - Sint-Lukasarchief VZW mee aan de invoer van beschrijvingen van hun archiefbestanden, waarvan tot hiertoe geen online overzicht bestond.

(26 archiefrecords, <http://www.odis.be/hercules/search2.php?histid=1000257>)

Resultaten:

- Registratie van belangrijke actoren en hun erfgoed met betrekking tot vormgeving (2000-tal records in de loop van 2013-2014),

- Vrijgeven records sociale huisvesting (500-tal records)
- Toevoegen nieuwe records Architecture Archive - Sint-Lukasarchief VZW (25 records)
- Toevoegen nieuwe records over architectuurtentoonstellingen in deSingel (106 records)

OD 1.2 In kaart brengen van het immaterieel cultureel erfgoed (ICE) van het ontwerp van de omgeving

Actie 1.2.1: Borging: mondelinge geschiedenis en ICE

- Binnen het project over het cultureel erfgoed van vormgeving werd ingezet op het borgen van immaterieel cultureel erfgoed. Figuren die een belangrijke intermediaire rol speelden voor het veld van vormgeving en design werden geïnterviewd. Hun kennis biedt onmisbare inzichten en vormt een belangrijke aanvulling bij materiële bronnen (zie Actie 5.2.2).
- Binnen hetzelfde project werden vormgevers geïnterviewd uit drie disciplines: glasschilderkunst, meubelontwerp en keramiek. Een aantal ateliers werd fotografisch in beeld gebracht.
- Het CVAa droeg in 2014 ook bij aan het project www.kunstsmeden.be. Het project heeft als doel de oude, bijna verloren gegane (kunst)ambachten waar metaal en vuur centraal staan (kunstsmeden, koperdrijven, zilversmeden ...) te bewaren en nieuw leven in te blazen, en het immaterieel en materieel erfgoed dat hiermee verbonden is levendig en actueel te houden. Het CVAa werkte onder andere mee aan het reflectiemoment georganiseerd op 23 mei 2014 in het Zuiderpershuis in Antwerpen. Overlegmomenten: 5 februari, 28 februari, 18 maart, 24 april, 23 mei, 5 september.

Resultaten:

- 7 cases van ICE werden geregistreerd, in de vorm van gefilmde interviews, volgens de regels van mondelinge geschiedenis, getranscribeerd, duurzaam digitaal opgeslagen door het CVAa en toegankelijk voor onderzoekers op aanvraag, zie OD 5
- De 8 cases die in 2013 geregistreerd werden (stedenbouw) zijn nog steeds toegankelijk:

Weergavestatistieken*:

Films	Weergaves
Herman Rosseau	6
Jef Van den Broeck	29
Louis Albrechts	25
Georges Allaert	6
Bob Cools	17
Karel Debaere en Bert Vanbelle	13

* De weergaves op het CVAa-youtubekanaal zijn hier niet mee opgenomen.

- Films uit 2013 met maquettebouwers in actie, duurzaam opgeslagen en ontsloten, werden ook in 2014 geraadpleegd:

<http://www.cvaa.be/nl/artikel/symposium-maquettes-bekijk-hier-de-films>

Weergavestatistieken*:

Films	Weergaves
Ney	72
Apis	95
Stijn de Vos	259, waarvan 129 via cvaa.be

* De weergaves op het CVAa-youtubekanaal zijn hier niet mee opgenomen.

- Bijdrage van het CVAa aan het project www.kunstsmeden.be met het oog op het levend houden van smeedkunst en het bekend maken ervan in architectuurmiddens. Vermelding in nieuwsbrief VAI: <http://www.vai.be/nl/nieuwsbrief/nieuwsbrief-vai-architectuuractueel-318-3-april-2014>

OD 1.3 Kennis opbouwen en delen over het digitaal cultureel erfgoed van het ontwerp van de omgeving

Actie 1.3.1: Uitwerken methodes voor digitaal documentbeheer binnen een architectuurbureau en voorbereiding *ingest* van digitale architectuurobjecten in een digitaal depot

Als nieuwe fase in het onderzoek van het CVAa naar digitale architectuurarchieven, werd in 2014 in het kader van het project Erfgoedzorg in de kunstensector een pilootproject uitgewerkt om het digitaal documentbeheer binnen een architectenbureau te verbeteren. Hiervoor werd actief samengewerkt met het Brusselse bureau Martine De Maeseneer Architecten. In nauwe samenwerking met medewerkers van het bureau werd een generieke modelmappenstructuur uitgewerkt die kan worden ingezet voor ieder project. Daarnaast werden permanent te bewaren bestanden onderscheiden van bestanden van tijdelijk belang. Voor de permanent te bewaren documenten werden voorstellen gedaan m.b.t. hun permanente bewaring. Het project werd in februari 2015 gefinaliseerd.

Parallel met dit pilootproject werd voorbereidende stappen gezet om een concreet hybride architectuurarchief voor te bereiden voor *ingest* in een digitaal depot, om zo vanuit de praktijk kennis op te doen over het archiveren en conserveren van deze archiefbestanden. In samenwerking met The Maarten Van Severen foundation werd ervoor gekozen om het digitale archief van Maarten Van Severen als testcase te nemen. Onderzoekspunten zijn ordenings- en beschrijvingsmethoden, de essentiële eigenschappen van de digitale documenten, mogelijke bewaarstrategieën en noodzakelijke metadata.

Aangezien de antwoorden gebaseerd moeten zijn op de toekomstige noden, werden gesprekken aangeknoopt met mogelijke stakeholders van digitale architectuurarchieven. Aan de hand van de geïdentificeerde noden zal er een bewaarstrategie worden ontwikkeld voor de documenten van permanente waarde.

Er is in 2014 tot een akkoord gekomen dat in het najaar 2015 CVAa en APA samen de verwerking van een digitaal archief zullen aanvangen. Recent verwierf het APA belangrijke architectuurarchieven met een groot aandeel digitale bestanden, zoals dat van Bataille & Ibens en Christiaan Kieckens. De keuze van het archief zal in de loop van het voorjaar 2015 in onderling overleg worden beslist.

Resultaten:

- Publicatie van het verslag van het pilootproject met Martine De Maeseneer Architecten op de website van TRACKS: <http://www.projecttracks.be/nl/voorbeeldprojecten/detail/beheer-van-digitale-bestanden-bij-mdma>
- Aanvulling van adviespagina's over digitaal erfgoed op www.cvaa.be
 - o http://www.cvaa.be/sites/default/files/bijlagen/adviezen/20141017_cvaa_adv_i_architectendigitaaldocument.pdf.pdf
 - o <http://www.cvaa.be/nl/advies/preservatie-van-cad-internationale-projecten>
 - o <http://www.cvaa.be/nl/advies/archiveringsformaten-voor-3d-geometrieen>
 - o <http://www.cvaa.be/nl/advies/preservatie-van-cad-archiveringsformaten-voor-2d-cad>
 - o <http://www.cvaa.be/nl/advies/preservatie-van-cad-archiveringsformaten-voor-3d-cad>
- Akkoord met APA over samenwerking voor digitale archivering van een architectuurarchief.

Actie 1.3.2. Deelname aan de opencultuurdata.be

In 2013 zette PACKED vzw de bewustmakingscampagne opencultuurdata.be op. Bedoeling was om het culturele erfgoedveld bewust te maken van de mogelijkheden en hindernissen bij het gebruik van open data.

Het CVAa woonde in 2014 de twee sessies bij van de masterclass "Prepare your metadata", over het creëren van schone, gestandaardiseerde data als onderdeel van het dagelijkse werkproces.

Actie 1.3.3: Deelname aan Vlaamse en internationale netwerken rond duurzaam digitaal erfgoedbeheer

Het CVAa is vertegenwoordigd in verschillende werkgroepen en overlegorganen om kennis over duurzaam digitaal erfgoedbeheer te genereren en te delen met verschillende erfgoedgemeenschappen. Het neemt hierin een actieve rol op.

Resultaten:

- deelname aan de Werkgroep Automatisering van de VVBAD (overlegmomenten 2014-05-07; 2014-08-22)
 - o Medeorganisatie van de VVBAD-studiedag "metadata-uitwisseling", uitgesteld naar 30 april 2015.
- adviesverlening aan APA in verband met archiefbeheersysteem: In 2015 wil het APA een geautomatiseerd archiefbeheersysteem realiseren, dat tegelijk de collectie via het web moet ontsluiten. Het CVAa neemt deel aan de overlegvergaderingen en geeft actief input bij het project.
- presentatie op ICAM 2014 (zie ook Actie 3.2.2)
- advies bij project Duiken in de machine: Dit project wil onderzoeken hoe 3D tekeningen een voordeel kunnen betekenen voor het beheer, de bewaring en de ontsluiting van industrieel en agrarisch erfgoed. Het CVAa brengt zijn expertise in over duurzaamheid van digitale 3D-modellen.
- Meewerking aan het project "Onderzoek Art & Architecture Thesaurus-architectuurconcepten: Dit project, uitgevoerd door de TU Delft en Het Nieuwe Instituut, wil onderzoeken in welke mate de AAT geschikt is voor de beschrijving van het ontwerp van de omgeving en hoe de thesaurus kan worden geoptimaliseerd. Het CVAa neemt als Vlaamse instelling deel aan dit project en was aanwezig op de studiedag over Linked Open Data in Delft.
- Lidmaatschap bij FAAD:
 - o Medeorganisatie bezoek aan het APA op 04 juni 2014, in de formule 'Bij de archivaris op schoot'.

OD 1.4 Kennis opbouwen en delen over het behoud en beheer van het cultureel erfgoed van het ontwerp van de omgeving

Actie 1.4.1: Maquettes

Gedurende zijn bestaan verzamelde het CVAa heel wat kennis en expertise over maquettes, een heel specifiek soort cultureel erfgoed met een belangrijk statuut wat het ontwerp van de omgeving betreft. Alle kennis en verwante activiteiten wordt samengebracht op de projectpagina Maquettes op www.cvaa.be. Het CVAa maakt deel uit van de stuurgroep voor de tentoonstelling *Maquettes. Verbeelding op schaal*, die in 2014 een aantal keer vergaderde. De tentoonstelling opende op 13 november 2014 en loopt tot 26 april 2015. In samenwerking met STAM verzorgde het CVAa een nieuwe publicatie rond maquettes in de publicatiereeks van het VAI.

Nog in het kader van het thema maquettes zorgde het CVAa voor een fotografische registratie van een dertigtal maquettes, door het VAI verzameld naar aanleiding van de presentatie van het Architectuurboek Vlaanderen op 18 september 2014. Fotografe Karin Borghouts werd hiervoor geëngageerd.

Resultaten:

- Op 13 november 2014, de opening van de tentoonstelling in het STAM, presenteren CVAa en STAM de publicatie 'Maquettes. Verbeelding op schaal'
<http://www.cvaa.be/nl/publicatie/maquettes-architectuur-in-miniatuur>
- Delen van kennis over maquettecollecties op de stuurgroep van het STAM: overlegmomenten 13 februari, 16 mei, 4 juli 2014.
- Dossier rond maquettes op de website, waarop de bevindingen van de studiedag en andere info over studiedagen, tentoonstellingen, publicaties, en materiële zorg gebundeld werd.
<http://www.cvaa.be/nl/project-maquettes>
- Specifieke adviespagina's rond zorg voor maquettes en 3d-printing op website:
<http://www.cvaa.be/nl/adviezen/maquettes>
- Vijf algemene foto's en 30 documentaire foto's van de maquetteverzameling projecten Architectuurboek (18 september 2014) laten maken door fotografe Karin Borghouts.

Actie 1.4.2: CVAa bibliotheek

Het CVAa bouwt een naar omvang beperkte, maar naar inhoud zeer specifieke bibliotheek uit. Deze functioneert in de eerste plaats als werkbibliotheek voor het ontwikkelen van kennis en expertise bij de medewerkers, maar staat ook ter beschikking van derden die op zoek zijn naar informatie.

Resultaten:

- Aankoop van publicaties die relevant zijn voor het erfgoed van het ontwerp van de omgeving. In 2014 werd de bibliotheek vooral uitgebreid met publicaties rond vormgeving.
- Abonnementen op relevante periodieke publicaties.

Actie 1.4.3: Vormgevingserfgoed

Een enquête bij de winnaars van de Henry van de Velde Awards voor Loopbaan en Jong Talent tussen 1994-2013 vormde een eerste gerichte sensibilisering naar ontwerpers en leverde het CVAa inzicht op over de inhoud van vormgeversarchieven.

Op de workshop 'Geef vorm aan uw archief! Gesprekken over designers en hun erfgoed' deelde het CVAa de opgedane kennis rond archiefbewaring en digitaal archiefbeheer met het publiek van de Biennale Interieur op 22 oktober 2014.

Resultaten:

- 30 antwoorden op de enquête, verstuurd naar 40 respondenten
- 42 ingeschrevenen op de workshop 'Geef vorm aan uw archief!'

Actie 1.4.4: Architectuurtijdschriften

In het kader van het overleg met bibliothecarissen die architectuurtijdschriften beheren, kwamen aspecten van materiële zorg aan bod. Het CVAa bemiddelde ook regelmatig om afgedankte collecties bij bibliotheken te herverdelen, zodat ze gaten in hun collecties konden opvullen. Er werd een digitaliseringsproject opgestart, dat onder meer gericht is op een duurzame bewaring van soms fragiele tijdschriftenreeksen. (zie Actie 2.1.2)

Resultaten:

- Urgente vragen i.v.m. behoud en beheer van architectuurtijdschriften werden beantwoord. Samen met de partners-bibliothecarissen werden de meest haalbare oplossingen gezocht.
- Project voor digitalisering met financiering van het Fonds Inbev-Baillet Latour (Koning Boudewijn Stichting) loopt.
- Uitgebreide communicatie op CVAa-website, ook te bereiken via aparte url www.architectuurtijdschriften.be, met de verschillende keuzes en stappen van het digitaliseringsproces.

OD 1.5 Bevorderen van de doorstroom van kennis tussen het cultureel-erfgoedveld van het ontwerp van de omgeving en het onderzoeksveld

Actie 1.5.1 Begeleiding van stages archivistiek (vormgeving) en kunstwetenschappen

Het CVAa diende twee voorstellen in voor stages bij Design Vlaanderen (de inventarisatie van het archief van Design Vlaanderen en het deel van het archief van Design Center dat bij Design Vlaanderen wordt bewaard). Het tweede voorstel werd gekozen door een student en de stage werd opgestart.

Het CVAa werd eveneens betrokken bij het stagevoorstel van De Zwarte Doos rond de archieven van het Design museum en hielp student Ruben De Mey, die dit onderwerp koos, eind 2013 op weg. In 2014 werd deze stage verder begeleid en in september 2014 rondde De Mey zijn rapport af.

Het CVAa begeleidde stagiaire Kunstwetenschappen Sara Den Hond bij de inventarisatie en verpakking van het privéarchief van Adelbert Van de Walle. Dit archief was het CVAa op het spoor gekomen in het kader van het project vormgevingserfgoed. Van de Walle was directeur van het Museum voor Sierkunst (het huidige Design museum) en professor aan de Gentse universiteit.

Het CVAa trad ook op als beoordelaar van een eindverhandeling in de archivistiek van Silke De Wit, over het archief van Alfons Hoppenbrouwers, bewaard in *Architecture Archive* – Sint-Lukasarchief vzw.

Actie 1.5.2 Bijdrage aan publicatie 'Architectural History as [applied] science'

Als vervolg op het symposium met dezelfde naam in 2011 werkte het CVAa in 2014 mee aan de verdere opvolging van de publicatie, die bij KADOC-KU Leuven zal verschijnen. De ontbrekende teksten werden opgevraagd, de ingediende teksten werden nagelezen en van feedback voorzien door de editors (Andrew Leach, Inge Bertels en Ellen Van Impe). Publicatie is voorzien in 2015.

Actie 1.5.3. Lezingen aan universiteiten

Sofie De Caigny gaf op 19 november een lezing aan de UHasselt over de architectuurcultuur in Vlaanderen de voorbije 30 jaar, en wat dit impliceert naar erfgoedzorg.

Sofie De Caigny gaf op 18 november een les aan de UA over architecturaal erfgoed en de architectuurcultuur in Vlaanderen.

SD 2 Organisatie en activering van de cultureel-erfgoedgemeenschap

OD 2.1 Platformfunctie

Actie 2.1.1: Platform collectiebeherende archiefinstellingen

In 2012 werd met verschillende partners van het platform van de collectiebeherende archiefinstellingen een gezamenlijk project opgestart, namelijk de inhaalslag in Odis. Het CVAa staat daarbij in voor de coördinatie van de invoer en het uniform verwerken van de gegevens in Odis. De partners behouden hun verantwoordelijkheid en auteurschap over de ter beschikking gestelde gegevens. Zo wordt er gewerkt aan een gezamenlijk portaal dat de zichtbaarheid van de sector verhoogt. Vooral het gegeven dat hiermee collecties die niet in een online toegankelijke databank zitten, publiek doorzoekbaar worden, is een enorme verbetering van de ontsluiting van het cultureel erfgoed van het ontwerp van de omgeving. Ook in 2014 werd hieraan gestaag verder gewerkt.

Resultaten:

- Invoer archiefbeschrijvingen Architecture Archive – Sint-Lukasarchief VZW
- Op basis van de *tour d'horizon* van bewaarinstellingen en eventueel vormgevingserfgoed in hun collecties, nam het aantal records over vormgeving aanzienlijk toe, zie Actie 1.1.1

Actie 2.1.2: Platform bibliotheken

Sinds 2008 coördineert het CVAa een platform met architectuurbibliotheken. Binnen dit platform werd het precieze bezit van een aantal afgesloten architectuurtijdschriften bij architectuurbibliotheken in kaart gebracht, werden dubbels geruild en werden nieuwe aanwinsten ingevoerd in Antilope om deze tijdschriftencollecties beter te ontsluiten. Daarnaast werden voorbereidende stappen gezet voor een digitalisering, via het opmaken van een lastenboek, voorgelegd op een expert meeting in 2012, en gevolgd door een projectaanvraag in 2013 bij het Fonds Inbev Baillet Latour (Koning Boudewijn Stichting), samen met de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience (hoofdaanvrager), de Universiteitsbibliotheek UGent en de Vlaamse Erfgoedbibliotheek. Deze aanvraag werd in het najaar van 2013 gehonoreerd. Het CVAa startte na overleg met de partners met de materiaalvoorbereiding voor drie tijdschriften en actualiseerde het in 2012 voorbereide lastenboek en doorliep de gunningsprocedure begin 2014. Na een intensieve testfase die door het CVAa werd begeleid, werd in september 2014 met de daadwerkelijke digitalisering gestart. Het CVAa fungeerde als contact tussen het scanbedrijf en de partnerbibliotheken. Eind 2014 voorzag het CVAa in de materiaalvoorbereiding van een extra tijdschrift, dat omwille van overschotten in het budget ook binnen dezelfde opdracht kon worden gedigitaliseerd. In april 2015 zal het project worden gefinaliseerd.

Resultaten:

- Bemiddelingen bij afgevoerde architectuurtijdschriftencollecties (overdracht tussen AAM en UGent (januari 2014), overdracht tussen Jozef Cassimons en EHC (januari 2014), overdracht tijdschriften Tijl Eyckerman (juni 2014), overdracht tussen Bibliotheek KMSKB en verschillende architectuurbibliotheken zomer 2014 (OE, AAM)).
- Digitaliseringsopdracht in samenwerking met partners gegund aan firma Acmis en opgestart in zomer 2014.
- Sofie De Caigny was tot november 2014 lid van het bestuur van het Overleg Kunstbibliotheken Vlaanderen, een sectiebestuur van de VVBAD.

Actie 2.1.3: Platform onderwijs/onderzoek

Het CVAa betreft in zijn projecten steevast academische onderzoekers.

- samenwerking met Freddie Floré, Werner Adriaenssen, Lut Pil en Nina Serulus in de stuurgroep vormgeving
- samenwerking met Pieter Uyttenhove en Marc Dubois voor *Maquettes. Verbeelding op schaal*
- regelmatig overleg met Inge Bertels voor het boek *Architecture as Applied Science* en ter voorbereiding van het project Cultureel erfgoed van het bouwbedrijf

- deelname overleg Sint-Lukasarchief over de samenwerking met architectuuronderwijs
- samenwerking binnen het project Generatie74 dat door Caroline Voet wordt getrokken.
- Sofie De Caigny is lid van de Adviesraad van het Urban Studies Institute (UA).

Actie 2.1.4: Platform digitaal erfgoed

Via het platform digitaal erfgoed worden de leden op de hoogte gehouden van de stand van zaken van het lopende onderzoek. In 2014 werd het platform uitgebreid met een vertegenwoordiger van VIAA.

Actie 2.1.6: Adviesverlening

- Het CVAa beantwoordde in 2014 160 individuele adviesvragen. In een 50-tal webpagina's biedt het CVAa op www.cvaa.be een reeks aanbevelingen en zoektips aan.
- Uitgebreide ondersteuning werd geboden aan het project Duiken in de machine, het project BRAIN van ULB-UGent (Belgische architectuur en infrastructuur buiten Europa – overlegmomenten 12 mei, 21 mei, 26 mei – project uiteindelijk niet ingediend)
- Het CVAa nam ook deel aan het traject Duurzaam Verbouwen van Musea van FARO. Sofie De Caigny was bij de voorbereiding betrokken en ging mee op studiereis naar Noord-Frankrijk op 20 en 21 februari.
- Het CVAa adviseert het MAS bij de voorbereiding van de tentoonstelling 'The Hungry City' en zetelt in het wetenschappelijk comité.
- Het CVAa zetelt zowel in de stuurgroep als de werkgroep van het project Erfgoedzorg in de kunstensector dat Packed trekt, ter voorbereiding van de website TRACKS. Het CVAa vulde 4pagina's aan op de TRACKS-website op basis van eigen expertise.
- Voorbereiding omgevingsanalyse Architecture Archive - Sint-Lukasarchief VZW (overlegmomenten: 10 april 2014 en 21 augustus 2014) en bijwonen stakeholdersbevragingen (10 september digitale werking, 10 oktober samenwerking met architectuuronderwijs)
- Advies en samenwerking met Mukha over project over de welvaartstaat. Dit zal in het voorjaar 2015 resulteren in een gezamenlijk seminarie.
- Het CVAa adviseert het APA actief voor de ontwikkeling van een archiefbeheersysteem voor de collectie van het APA.

Actie 2.1.7: Bijwonen van vormingen en studiedagen

- 12 januari 2014: Filmprogramma rond de Marollen, films Charles Dekeukeleire en Jean Harlez in Cinema Nova (Brussel), Ellen Van Impe
- 26 februari 2014: Voorstelling Archives d'Architecture de la Faculté Loci (Brussel), Ellen Van Impe
- 28 februari 2014: Deelname aan een studiedag Linked (open) data: Conceptualizing an infrastructure for collaborative research (Delft), Wim Lowet
- 29 maart 2014: Deelname aan FAAD-studievoormiddag: De nieuwste onderzoeklijnen in archiefland (Brussel), Wim Lowet
- 24 april 2014: Deelname aan Expert seminar on Mass Digitization and Open Access to Cultural Heritage (Brussel), Wim Lowet
- 05 mei 2014: Deelname aan Duurzaam delen. Provinciale infodag erfgoeddepots (Westerlo), Wim Lowet
- 9 mei 2014: Een toekomst voor ambachten. Inspiratienamiddag en boekvoorstelling (Tapis Plein, Brugge), Eva Van Regenmortel
- 15 mei 2014: Studiedag en boekvoorstelling Academisch Erfgoed (Het Pand, Gent), Ellen Van Impe en Eva Van Regenmortel
- 21 mei 2014: Moderne architectuur op film (Filmcyclus en lezingen Docomomo en Cinematek Brussel), Ellen Van Impe
- 22 mei 2014: Moderne architectuur op film (Filmcyclus en lezingen Docomomo en Cinematek Brussel), Ellen Van Impe

- 23 mei 2014: Deelname aan C3a-Revit kennismakings-infosessie (Gent), Wim Lowet
- 28 mei 2014: Moderne architectuur op film (Filmcyclus en lezingen Docomomo en Cinematek Brussel), Ellen Van Impe
- 4 juni 2014: Moderne architectuur op film (Filmcyclus en lezingen Docomomo en Cinematek Brussel), Ellen Van Impe
- 6 juni 2014: Deelname aan de VVBAD-studiedag "Archiefles begrepen?" (Brussel), Wim Lowet
- 11 juni 2014: Moderne architectuur op film (Filmcyclus en lezingen Docomomo en Cinematek Brussel), Ellen Van Impe
- 18 juni 2014: Lancering TRACKS (Beursschouwburg, Brussel), Wim Lowet en Ellen Van Impe
- 13 juni 2014: Odis Invoerdersdag (Odis, Mechelen), Wim Lowet, Ellen Van Impe
- 17 juni 2014 en 18 september 2014: Deelname aan de studiedag Prepare your metadata en via VIAA #3 (Brussel), Wim Lowet
- 10 september 2014: Deelname aan informatiebijeenkomst BIM, normen, georganiseerd door NEN. (Delft), Wim Lowet
- 16 september 2014: In klank en beeld. Participatief documenteren van immaterieel erfgoed (Tapis Plein, Mechelen), Ellen Van Impe
- 16 september 2014: Doctoraatsverdediging Bart Tritsmans, Waardevolle bijkomstigheden. Stedelijk groen in beleid en beleving, Antwerpen 1859-1973 (Felixarchief, Antwerpen), Ellen Van Impe
- 27 september 2014: Van affiche tot zakenkrant. Papieren bronnen voor de studie van het technisch, wetenschappelijk en industrieel Erfgoed (ETWIE, Middelkerke), Ellen Van Impe
- 9 oktober 2014: Rondetafel Bedrijfserfgoed (ETWIE, Antwerpen), Eva Van Regenmortel, Sofie De Caigny
- 17 oktober, KADOC-expert meeting (KADOC, Leuven), Sofie De Caigny
- 4 november 2014: Studiedag / Digitaal aan de slag met historische kaarten en huizengeschiedenis (Brugge), Wim Lowet
- 5 december 2014: Studiedag OKBV, Sofie De Caigny

Actie 2.1.7: Publicaties en lezingen

Het CVAa verzorgde verschillende publicaties en presentaties over het cultureel erfgoed van het ontwerp van de omgeving.

Publicaties

- Sofie De Caigny en Ellen Van Impe, 'Vijftig jaar wet op de stedenbouw. Een cultureel-erfgoedproject van het Centrum Vlaamse Architectuurarchieven', in: *Mededelingenblad van de Belgische Vereniging voor Nieuwste Geschiedenis*, 36, 2014, nr. 3, pp. 22-25.
- Ellen Van Impe, 'Schayes, Antoine Guillaume Bernard', in: *Nationaal Biografisch Woordenboek*, vol. 21, Brussel, 2014, kol. 994-1007.
- Sofie De Caigny en Annelies Nevejans (red.), *Maquettes. Verbeelding op schaal*, VAI/CVAa en STAM, 2014.
- Ellen Van Impe, 'From archives to heritage: ten years of shifting institutional frameworks for architectural archives in Flanders', in: *ICAM 16. Conference proceedings, 2012, Frankfurt / Rhine-Ruhr Metropole*, DAM Deutsches Architekturmuseum / M:AI Museum für Architektur und Ingenieurkunst, [2014], pp. 72-76.
- Sofie De Caigny, Recensie 'Het bewoonbare land' – verschenen op Trajecta:
http://kadoc.kuleuven.be/trajecta_portal/nl/rec/list.php?Page=5

Presentaties

- Sofie De Caigny en Ellen Van Impe, Presentatie over de werking van het CVAa, Interprovinciaal Depot Overleg, Brussel, 11 februari 2014.
- Sofie De Caigny, Gastcollege over wederopbouw aan de UHasselt, 18 februari 2014.

- Ellen Van Impe, Rondleiding in de tentoonstelling en verwelkoming en inleiding sprekers, Nocturne bij de tentoonstelling Ontwerpen voor de wereld. Verwilghen en het Belgisch paviljoen in Parijs in 1937, Leuven, 3 juni 2014.
- Ellen Van Impe, Presentatie over evolutie CVAa 2012-2014 op overleg Franstalige architectuurarchieven, Brussel, 11 september 2014.
- Sofie De Caigny, Presentatie op ICAM Case-study digital archives CVAa, 22 september 2014
- Wim Lowet, Ellen Van Impe en Eva Van Regenmortel, 'Geef vorm aan uw archief!', 22 oktober 2014.
- Sofie De Caigny, Gastcollege architectuurcultuur, UHasselt, 19 november 2014.

OD 2.2 Internationaal netwerk en internationale expertise-uitwisseling

Actie 2.3.1: Internationale verankering netwerk

Het CVAa is vertegenwoordigd in de internationale erfgoedgemeenschap van het ontwerp van de omgeving.

Resultaten:

- CVAa was in 2014 lid van EAHN (European Architectural History Network), SAH (Society of Architectural Historians), Docomomo, ICAM (International Confederation of Architectural Museums).
- Sofie De Caigny werd in september 2014 verkozen als secretary-general van het *executive committee* van ICAM.

Actie 2.3.2: Actieve verantwoordelijkheid opnemen in internationale netwerken

Het CVAa neemt een actieve rol op in bepaalde internationale netwerken.

Resultaten:

- Er is een internationale vertegenwoordiger in de adviesraad.
- Het CVAa vulde de website in 2014 aan met Engelstalige pagina's (zie ook Actie 2.4.1).
- Sofie De Caigny presenteerde op ICAM 17 een paper over het project digitale architectuurarchieven van het CVAa.
- Sofie De Caigny neemt als *secretary general* van ICAM alle communicatie met de leden.
- Het CVAa nam samen met het VAI het voortouw in de uitbouw van een Europees netwerk over ambacht. *The Crafts(wo)man and the city* werd op 1 oktober binnen het Europese programma Creative Europe ingediend. 6 partners uit 6 verschillende Europese landen nemen deel.
- In *Maquettes. Verbeelding op schaal* nodigden Sofie De Caigny en Annelies Nevejans Oliver Elser van DAM uit om een bijdrage te schrijven.

Actie 2.3.3: Betrokkenheid stimuleren van cultureel-erfgoedgemeenschappen bij internationaal netwerk

Via de nieuwsbrief van het VAI en de CVAa-website communiceert het CVAa breed naar de verschillende erfgoedgemeenschappen. Daarnaast vormen ook de verschillende platforms en de adviesraad momenten om de erfgoedgemeenschappen te betrekken op de internationale netwerken. Het CVAa moedigt partners aan om actief deel te nemen aan de internationale netwerken.

Resultaten:

- Nieuwsberichten over internationale netwerken in VAI-nieuwsbrief
- Communicatie van internationale call for papers, congressen en tentoonstellingen (via EAHN- en ICAM-contacten en via Docomomo) via de CVAa-website, bijvoorbeeld:
 - o <http://www.cvaa.be/nl/nieuws/congres-programma-docomomo-international-in-seoul>
 - o <http://www.cvaa.be/nl/nieuws/call-for-papers-european-art-nouveau-architecture>
 - o <http://www.cvaa.be/nl/nieuws/call-for-papers-icam-17-montreal-en-new-york-21-28-september-2014>
 - o <http://www.cvaa.be/nl/nieuws/call-for-papers-wenen-1900-brussel>
 - o <http://www.cvaa.be/nl/nieuws/call-for-papers-entangled-histories-multiple-geographies>
- Communicatie over internationale netwerken in platforms en adviesraad
- Aanmoediging aan specifieke partners om actief deel te nemen aan activiteiten van internationale netwerken

SD 3 Toekomstscenario uitwerken

OD 3.1 Acquisitieprofiel uitwerken

Actie 3.1.1: Acquisitieprofiel uittekenen voor het cultureel erfgoed van vormgeving

Het CVAa zet in 2013 en 2014 in op het cultureel erfgoed van (hoofdzakelijk maar niet uitsluitend) naoorlogse vormgeving. Het acquisitieprofiel richt zich naar deze deelsector van het cultureel erfgoed van het ontwerp van de omgeving. In voorbereiding hiervan werd een samenwerking aangegaan met Design Vlaanderen, dat sinds de jaren 1970 een belangrijke documentaire en archivalische collectie rond vormgeving in Vlaanderen opbouwde. Op basis van dit materiaal werd een eerste landschapstekening van dit veld gemaakt. zie Actie 1.1.1

Resultaten:

- Neerslag van gesprekken met protagonisten en experts
- Eerste overzicht van waar vormgevingserfgoed in Vlaamse en Belgische collecties wordt bewaard, verwerkt in ODIS
- Partnership met Design Vlaanderen
- Basisontsluiting van het archief van Design Vlaanderen die in 2014 mee de aanzet kan vormen i.v.m. een canon voor design in Vlaanderen
- Enquête verstuurd naar winnaars van de Henry van de Velde Awards voor Loopbaan en Jong Talent 1994-2013
- Voorbereidende gesprekken voor opnemen van interviews met een drietal intermediaire figuren
- Prospectie bij privébewaarders van vormgevingserfgoed (zie OD 3.2)

OD 3.2 Prospectie en overdrachten

In 2014 ging het CVAa zowel actief als op verzoek van archiefvormers of erfgenamen op prospectiebezoek om de omvang, de staat en de inhoud van het archief goed te kunnen inschatten. Vervolgens werd, in overleg met de archiefvormer, gezocht naar een definitieve bestemming, bij voorkeur een publieke bewaarinstelling. In 2014 lag de focus op cultureel erfgoed van vormgeving, zie Actie 1.1.1 en Actie 3.1.1 en OD 5.1.

Resultaten:

- Verwilghen, bijkomende schenking familie, Universiteitsarchief KU Leuven (zie verslag ERFD2014)
- RING & partners in contact gebracht met APA waar het is archief aan is overgedragen
- Achiel Pauwels in contact gebracht met KADOC-KU Leuven (stand van zaken?)
- Neerman voorbereiding overdracht van Design museum Gent naar Rijksarchief Beveren
- Adelbert Van de Walle: overdracht naar Universiteitsarchief Gent
- Soetewey (destijds 2012 niet opgehaald, nu misschien nav vraag tijdschriften – stavaza?)
- Lagrou Sint-Lucas (SDC? Stavaza? Opnieuw op te nemen in september 2014)
- Borghers UA – opvolgen (met APA afgesproken dat we er eens samen naartoe zouden gaan, maar nog niet concreet afgesproken -> wschl niks)
- Archief Architectuurprogrammatie deSingel
- Archief Interieur UA: adviesverlening
- Tijdschriften, zie Actie 2.1.2

OD 3.3 Samenwerking APA (Architectuurarchief Provincie Antwerpen)

Actie 3.3.1: Overleg met APA

In 2014 was er regelmatig overleg met de medewerkers van het APA en tussen de leidinggevenden van APA en VAi. Hierop worden mogelijke archiefoverdrachten en gezamenlijke projecten besproken en

geëvalueerd. Daarnaast is er een intensief traject van samenwerking gestart gezien de veranderende rol van de provincies in het Vlaams Regeerakkoord. Dit resulteerde in een samenwerkingsovereenkomst die begin januari 2015 werd ondertekend door Wivina Demeester, Luc Lemmens en Walter Rycquart, én in de inhoudelijke terugkoppeling over het dossier 'kwaliteitslabel' dat APA indiende op 15 januari 2015.

Resultaten:

- organisatie van overlegmomenten tussen CVAa en APA
- voorbereidende gesprekken gezamenlijk traject rond digitale architectuurarchieven
- Samenwerking inzake archiefbeheersysteem van APA
- intentieverklaring tot samenwerking

OD 3.4 Depotproblematiek: zoektocht naar een duurzame oplossing

Aangezien er geen centraal depot is voor architectuurarchieven in Vlaanderen, zoekt het CVAa steeds naar de beste ad hoc oplossing bij concrete overdrachten. Het streeft daarbij naar duurzame samenwerkingen met verschillende depots, verspreid over Vlaanderen, om zoveel mogelijk thematische en regionale concentraties te bewerkstelligen. Toch is het niet steeds mogelijk op de vaak urgente vragen van archiefvormers onmiddellijk een antwoord te bieden. Daarom heeft het CVAa behoefte aan een nooddepot.

Actie 3.4.1: Duurzame samenwerking met diverse bewaarinstellingen

Volgende bewaarinstellingen hebben in het verleden architectuurarchieven opgenomen en zijn dus eerste aanspreekpunt in het kader van de concentratievorming binnen de bewaarinstellingen: het Provinciaal Archief West-Vlaanderen, het Stadsarchief Gent/De Zwarte Doos, het Algemeen Rijksarchief en de Rijksarchieven in de Provinciën, het KADOC-KU Leuven, het Architectuurarchief van de Provincie Antwerpen (APA). Ook in 2014 werd overleg gepleegd met deze en andere instellingen naar aanleiding van vragen die het CVAa kreeg.

Resultaten:

- Zie OD 3.2
- Toelichting problematiek depotwerking op overleg provinciaal depotconsulenten, Brussel, (SDC en EVI, 11 februari 2014)

Actie 3.4.2: Nooddepot

Sinds 2011 was er een overeenkomst tussen APA en CVAa dat de depots van het APA, onder specifieke voorwaarden, als nooddepot dienst kunnen doen voor architectuurarchieven in Vlaanderen. Het CVAa maakt in principe zo weinig mogelijk gebruik van dit nooddepot (elke verhuis is een gevaar voor het archief). De afspraken met APA zijn in 2013 tijdelijk opgeschort, omdat hun depotruimte gereduceerd is door de verhuis van de provinciearchieven, die ze tijdens de verbouwing van het Provinciehuis moeten onderbrengen. Bovendien zoekt het CVAa vooral naar een depot voor (grote) objecten (veelal maquettes), waarvoor het depot van APA niet in aanmerking komt. Daarom werden vooral met het Algemeen Rijksarchief en de stad Antwerpen werden concrete gesprekken gevoerd of er een nooddepot voor architectuurarchieven in het leven kon worden geroepen.

Resultaten:

- Voorstel van het Algemeen Rijksarchief om tegen marktconforme prijzen een nooddepot Architectuurarchief uit te bouwen in Beveren.
- Afwijzing van de stad Antwerpen om een nooddepot te voorzien voor het CVAa voor architectuurarchieven.

Actie 3.4.3: Vliegende archivaris

Veel bewaarinstelling kampen met achterstand inzake ontsluiting van hun collecties. Het CVAa heeft de voorbije jaren vruchtbaar samen gewerkt met diverse instellingen voor overdrachten, maar er wordt

steeds meer geijverd vanuit de bewaarinstellingen dat de archieven en erfgoedcollecties die ze opnemen, op een minimaal niveau ontsloten en toegankelijk zijn. Na een testcase voor een vliegende archivaris in De Zwarte Doos in 2012 werden bijkomende acties ondernomen in 2014. Het CVAa bouwt met dergelijke acties zelf expertise op inzake archivering van cultureel erfgoed van het ontwerp van de omgeving. Bovendien groeit daarmee de samenwerking met bewaarinstellingen en erfgoedgemeenschappen.

Resultaten:

- Het CVAa zorgde voor de ontsluiting op basisniveau van het archief van Design Vlaanderen door middel van een plaatsingslijst(samenwerking in kader van geïntegreerd project rond vormgevingserfgoed).
- Het CVAa is betrokken bij de voorbereiding van een 'ontzamelingsactie' van het Design museum Gent en zoekt actief mee naar bewaarplaatsen waar de mogelijk af te stoten archieven en tijdschriftcollecties terecht kunnen. In dit kader was CVAa betrokken bij de stage van Ruben De Mey, gecoördineerd door De Zwarte Doos, zie 1.5.1.
- Het CVAa ondersteunde textielontwerpster Martine Gyselbrecht inzake het beheer van haar digitaal archief.
- Het CVAa zorgde via stagiaire Sara Den Hond voor de inventarisatie en verpakking van het archief van Adelbert Van de Walle, dat bewaard werd door zijn dochter. Daarna werd het archief overgedragen aan het Universiteitsarchief Gent.
- Het CVAa schreef een stagevoorstel uit voor het archief van het Design Centre dat in bewaring is bij Design Vlaanderen. Het begeleidde vervolgens de stage van Stephanie Buyle en bemiddelde voor de toekomstige overdracht ervan naar een publieke bewaarinstelling.
- Het CVAa adviseerde intensief de weduwe van ontwerper Emiel Veranneman voor de conservatie van zijn archief en begeleidde de opmaak van een wetenschappelijke bibliografie op basis van de persknipsels uit het archief.
- Het CVAa startte de ontsluiting van het archief van de architectuurtentoonstellingen van deSingel door stagiaire Dieuwertje Van Bortel. Een inventaris en lijst met tentoonstellingen werden aangemaakt en in 2015 voltooid. De tentoonstellingen werden in ODIS geregistreerd en verbonden aan de deelnemende architecten.

SD 4 Bewustzijn vergroten voor het cultureel erfgoed van het ontwerp van de omgeving

OD 4.1 Erfgoedvormers en erfgenamen bewust maken

Actie 4.1.1: Erfgoedvormers en hun erfgenamen van vormgevingserfgoed

Via diverse fora (o.a. Design Vlaanderen, Design museum Gent, nieuwsbrieven en websites VAI en CVAa, ...) werden vormgevers en hun erfgenamen aangesproken op het belang van hun erfgoed. Daarnaast worden de protagonisten in dit veld actief benaderd, zie Actie 1.1.1 en Actie 3.1.1

Resultaten:

- aanwezigheid op fora van vormgevers i.f.v. responsabilisering rond het cultureel erfgoed
- plaatsbezoeken aan privéarchieven en ateliers
- directe communicatie met protagonisten over hun cultureel erfgoed, via een oproep op diverse fora en een enquête bij de winnaars van de Henry van de Velde Awards voor Loopbaan en Jong Talent 1994-2014.
- www.cvaa.be/nl/artikel/cvaa-zoekt-vormgevingserfgoed

OD 4.2 Niet in architectuur- of vormgevingserfgoed gespecialiseerde bewaarinstellingen bewustmaken van het belang van het cultureel erfgoed van het ontwerp van de omgeving

Actie 4.2.1: Overleg en samenwerkingen met niet in architectuur- of vormgevingserfgoed gespecialiseerde bewaarinstellingen voor cultureel erfgoedcollecties en objecten

Zie Actie 2.1.1 en 2.1.2 en 3.4.1.

OD 4.3 Publieksprojecten uitwerken in functie van brede sensibilisering

Actie 4.3.1: Erfgoeddag 2014 – Tentoonstelling in Leuven

De tentoonstelling 'Ontwerpen voor de wereld. Verwilghen en het Belgisch paviljoen in Parijs in 1937' stond van 27 april tot en met 25 juni 2014 opgesteld in de galerij van de Universiteitsbibliotheek van de KU Leuven. Ze was doorlopend en gratis toegankelijk tijdens de openingsuren van de UB.

De tentoonstelling opende op Erfgoeddag (27 april 2014) en trok op die dag een 150-tal bezoekers. (Tellingen van bezoekers op gewone dagen waren niet mogelijk). Op 3 juni 2014 organiseerde het CVAa een nocturne, bestaande uit een rondleiding en vervolgens twee lezingen (Luc Verpoest en Rika Devos), waarvoor een 50-tal geïnteresseerden opdaagden, zowel uit de architectuursector als daarbuiten.

Een van de bedoelingen van de tentoonstelling was het bekendmaken en valoriseren van een relatief onbekend stukje architecturaal cultureel erfgoed, het archief van Raphaël Verwilghen, bij verschillende 'erfgoedgemeenschappen', wat goed gelukt is. De tentoonstelling kreeg ook een 'speciale vermelding' in de algemene Erfgoeddagbrochure. In 2013 had het CVAa nog mee voor de overdracht van het archief Verwilghen gezorgd, van de Campusbibliotheek Arenberg in Heverlee, naar de huidige locatie, het Universiteitsarchief KU Leuven.

Een niet onbelangrijk resultaat van de tentoonstelling was het hernieuwde contact met de familie Verwilghen, die op uitnodiging van het CVAa op Erfgoeddag met een groep van ca. 15 mensen een rondleiding kwam volgen. Enkele familieleden schonken bij deze gelegenheid nog een aantal bijkomende documenten die het CVAa doorgaf aan het Universiteitsarchief, om toe te voegen aan het archief Verwilghen. Dit archief kon zo verrijkt worden met een aantal persoonlijke documenten, beeldmateriaal en bouwtekeningen van Verwilghens eigen huis in Tervuren, aspecten die tot hertoe

ondervertegenwoordigd waren in het Leuvense archief Verwilghen. Het CVAa maakte een overdrachtslijst op van deze nieuwe aanwinsten, zodat ze terug te vinden zijn voor onderzoekers.

Resultaten:

- Samenwerking met Universiteitsarchief
- Subsidie gekregen van Commissie Cultuur van de KU Leuven (500 €)
- 150 bezoekers op Erfgoeddag 27 april 2014
- 50 deelnemers aan nocturne 3 juni 2014
- Rondleidingen:
 - o op Erfgoeddag aan familie Verwilghen
 - o op 26 mei voor collega's van het VAI
 - o op 3 juni voor deelnemers nocturne
- Archiefoverdracht van de familie Verwilghen en overdrachtslijst (60tal stukken, deels kopieën, deels originelen)
- Aankondigingen verspreid via de digitale nieuwsbrief van het VAI (ca. 9000 abonnees):
 - o <http://www.vai.be/nl/nieuwsbrief/nieuwsbrief-vai-architectuuractueel-317-20-maart-2014> (hoofditem)
 - o <http://www.vai.be/nl/nieuwsbrief/nieuwsbrief-vai-architectuuractueel-318-3-april-2014> (CVAa-selectie voor Erfgoeddag)
 - o <http://www.vai.be/nl/nieuwsbrief/nieuwsbrief-vai-architectuuractueel-319-22-april-2014> (aankondiging opening op Erfgoeddag)
 - o <http://www.vai.be/nl/nieuwsbrief/nieuwsbrief-vai-architectuuractueel-323-28-mei-2014> (aankondiging nocturne)
- Aanmaak gerelateerde pagina's op www.cvaa.be:
 - o www.cvaa.be/erfgoeddag2014 (algemene pagina)
 - o <http://www.cvaa.be/nl/activiteit/nocturne-ontwerpen-voor-de-wereld-verwilghen-en-het-belgisch-paviljoen-in-parijs-in-1937> (specifiek m.b.t. de nocturne)
 - o <http://www.cvaa.be/nl/artikel/enkele-boeken-van-het-cvaa-waar-in-raphael-verwilghen-aan-bod-komt> (verwijzing naar CVAa-publicaties i.v.m. Verwilghen)
 - o <http://www.cvaa.be/nl/publicatie/ontwerpen-voor-de-wereld-verwilghen-en-het-belgisch-paviljoen-in-parijs-in-1937> (bezoekersgids, te downloaden als pdf)
- Erfgoedgemeenschappen geactiveerd
 - o Bij een gespecialiseerd archiefpubliek kon het archief Verwilghen onder de aandacht gebracht worden, onder andere door de bijdrage aan de rubriek 'Archief in de kijker: het archief van Raphaël Verwilghen' van Archiefbank Vlaanderen, die we gelijktijdig met de tentoonstelling online konden zetten.
 - o Daarnaast werden de banden met de academische wereld aangehaald, via bruiklenen (Departement Architectuur KU Leuven, Marc Dubois – Sint-Lucas Gent, Universiteit Gent) en via de lezingen van een professor emeritus van de KU Leuven en een docente van de ULB.
 - o Contacten met andere erfgoedinstellingen werden geactiveerd, voor voorbereidende informatie (KMKG), bruiklenen (Archives d'Architecture moderne, KADOC-KU Leuven, Tweebronnen, Koninklijke Bibliotheek van België, Universiteit Gent, Bauhaus-Universität Weimar) en communicatie (Docomomo, Erfgoedcel Leuven).
 - o Dat de tentoonstelling en de nocturne een nieuw publiek aansprakten dat tot hiertoe niet vertrouwd was met het VAI of het CVAa bleek onder andere uit het aantal nieuwe inschrijvingen voor de VAI-nieuwsbrief (aan te vinken op het inschrijvingsformulier van de nocturne): 25 van de 75 ingeschreven personen voor de nocturne schreven zich ook in voor de nieuwsbrief.

Actie 4.3.2: Workshop Geef vorm aan uw archief!

Meer informatie staat bij OD 5. De workshop richtte zich in de eerste plaats naar de ontwerpers, maar door een publieke plek als Interieur Kortrijk als locatie te kiezen, werden zowel door de brede communicatie als tijdens het evenement zelf ook niet professionele ontwerpers aangesproken.

Actie 4.3.3: Leeszaal Kunstcampus

De Artesis Plantijn Hogeschool, afdeling Koninklijk Conservatorium, deSingel en het VAI hebben een samenwerking rond de leeszaal van de kunstencampus opgezet die sinds het voorjaar 2013 publiek toegankelijk is. Daarmee wordt de architectuurbibliotheek die het VAI gedurende zijn bestaan heeft opgebouwd, publiek toegankelijk. Het CVAa volgde dit project op voor het VAI, onder andere door het aanleveren van materiaal voor de vitrine en het evenementenrek in de Leeszaal Kunstcampus. Deze vitrine

en evenementenrek worden tijdelijk gevuld met materiaal dat verband houdt met de activiteiten van VAI en CVAa en de architectuurprogrammatie in deSingel, zodat bezoekers van deze tentoonstellingen of lezingen verdiepende literatuur kunnen vinden bij hun bezoek aan deSingel.

Resultaten:

- Invoer van boeken en tijdschriften van het VAI in Anet
- Toegankelijkheid van de collectie via de Leeszaal Kunstcampus
- Vitrine/boeken evenementenrek rond tentoonstellingen van het Vlaams Architectuurinstituut
- Aanwezigheid van project vormgevingserfgoed in het evenementenrek
<http://www.cvaa.be/nl/nieuws/boeken-over-design-en-vormgeving-in-leeszaal-desingel>
- Aanwezigheid project maquettes in het evenementenrek

Actie 4.3.8: Aanwezigheid in de pers

Activiteiten van het CVAa kwamen in 2014 aan bod in 61 web- of e-nieuwsbriefberichten en in 14 tijdschrift- of krantenartikels:

Project Vormgeving

24/01/2014	"Design Vlaanderen en het Centrum Vlaamse Architectuurarchieven (CVAa) slaan handen in elkaar", www.designvlaanderen.be/nieuws	webbericht
04/2014	"CVAa zoekt vormgevingserfgoed (oproep)", in: <i>PACKED Nieuwsbrief</i> , april 2014	webbericht
07/04/2014	"Oproep: CVAa zoekt vormgevingserfgoed", www.faronet.be , april 2014	webbericht
20/06/2014	"Gezocht: vormgevingserfgoed", in: <i>E-zine Archiefbrief Provincie West-Vlaanderen</i> , juni 2014	webbericht
08/2014	"Geef vorm aan uw archief", http://www.designregio-kortrijk.be/nieuws/geef-vorm-aan-uw-archief-22-oktober-2014	webbericht
08/2014	"Workshop over erfgoed op Interieur Kortrijk", www.bouwenwonen.net/interieur	webbericht
21/08/2014	"Geef vorm aan uw archief!", in: <i>e-news 21/08/2014</i> (nieuwsbrief Designregio Kortrijk)	webbericht
22/08/2014	"Geef vorm aan uw archief!", http://designvlaanderen.be/nieuws/geef-vorm-aan-uw-archief	webbericht
28/08/2014	"Workshop over erfgoed op Interieur Kortrijk", in: <i>E-news 2848</i> (nieuwsbrief Bouw & Wonen)	webbericht
09/2014	"Geef vorm aan uw archief!", in: <i>TWIE-zine nr. 24</i> , september 2014	webbericht
09/2014	"Geef vorm aan uw archief!", http://www.packed.be/nl/news/detail/geef_vorm_aan_uw_archief	webbericht
09/2014	"Geef vorm aan uw archief!", http://www.faronet.be/kalender/geef-vorm-aan-uw-archief-gesprekken-over-designers-en-hun-erfgoed	webbericht
09/2014	"archieven op orde", www.architectura.be , september 2014	webbericht
04/09/2014	"Geef vorm aan uw archief!", http://docomomo.be/nl-geef-vorm-aan-uw-archief/	webbericht
05/09/2014	"Geef vorm aan uw archief!", in: <i>DOCOMOMO Belgium E-News</i> , september 2014	webbericht
07/09/2014	"Geef vorm aan uw archief!", http://www.etwie.be/nieuws/geef-vorm-aan-uw-archief	webbericht
15/09/2014	"Geef vorm aan uw archief!", in: <i>Nieuws Design Vlaanderen</i> , september 2014	webbericht
17/09/2014	"Archieven op orde", in e-nieuwsbrief Architectura.be	webbericht
18/09/2014	"Geef vorm aan uw archief!", in: <i>FARO Nieuwsbrief nr. 138</i> , 17 september 2014	webbericht
29/09/2014	"Geef vorm aan uw archief!", in: <i>PACKED Nieuwsbrief</i> , september 2014	webbericht
10/2014	"Geef vorm aan uw archief!", AiNB kalender, http://www.ainb.be/pages/activi-detail.php?id=411	webbericht
10/2014	Geef vorm aan uw archief!, Architectura.be, http://www.architectura.be/nl/eventdetail.asp?id=1346	webbericht
10/2014	"Geef vorm aan uw archief!" op homepage Tracks, http://www.projecttracks.be/nl/home	webbericht

Tentoonstelling en nocturne Erfgoeddag 2014

2/05/2014	"Erfgoeddag 2014 / Ontwerpen voor de wereld. Raphaël Verwilghen en het Belgisch paviljoen in Parijs in 1937", in: <i>NAV-news</i> , nr. 71, p. 5.	tijdschrift

2/05/2014	"Ontwerpen voor de wereld. Raphaël Verwilghen en het Belgisch paviljoen in Parijs in 1937", in: <i>Ruimte</i> , jg. 6, nr. 21, p. 8.	tijdschrift
16/05/2014	"Ontwerpen voor de wereld. Raphaël Verwilghen en het Belgisch paviljoen in Parijs in 1937" in: <i>Interbellum</i> , jg. 34, nr. 3, p. 16.	tijdschrift
27/05/2014	"Ontwerpen voor de wereld. Nocturne in de Universiteitsbibliotheek", in: <i>Uit in leuven</i> , jg. 6, nr. 6, p. 10.	tijdschrift
23/04/2014	"Ontwerpen voor de wereld", <i>AinB news</i> , www.ainb.be	webbericht
25/04/2014	"Het archief van Raphaël Verwilghen", Archiefbank Vlaanderen (rubriek 'Archief in de kijker')	webbericht
27/04/2014	"Speciale vermelding" in nationaal programma Erfgoeddag, http://www.erfgoeddag.be/2014/speciale-vermeldingen	webbericht
27/04/2014	"Ontwerpen voor de wereld. Raphaël Verwilghen en het Belgisch paviljoen in Parijs in 1937", <i>Leuven UiT in Vlaanderen</i>	webbericht
27/04/2014	"Ontwerpen voor de wereld. Raphaël Verwilghen en het Belgisch paviljoen in Parijs in 1937", www.wattedoen.be	webbericht
27/04/2014	"Tentoonstelling : Ontwerpen voor de wereld", website bib.kuleuven.be	webbericht
2/05/2014	"Ontwerpen voor de wereld. Verwilghen en het Belgisch paviljoen in Parijs in 1937", in: <i>Nieuwsbrief VRP</i> (Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning)	webbericht
5/05/2014	"Erfgoeddag lokte meer dan 7000 bezoekers in Leuven", <i>Nieuwsbrief Erfgoedcel Leuven</i>	webbericht
5/05/2014	"Heb je Erfgoeddag gemist? Geen nood, speciaal voor jou lopen een heel aantal tentoonstellingen nog langer door!", Website Erfgoedcel Leuven	webbericht
13/05/2014	"Archief in de kijker. Het archief van Raphaël Verwilghen", <i>Nieuwsbrief Archiefbank Vlaanderen</i> (nieuwsflash 25)	webbericht
26/05/2014	"Nocturne / Ontwerpen voor de wereld. Verwilghen & Belgisch paviljoen in Parijs 1937", <i>Nieuwsbrief en website Docomomo Belgium</i>	webbericht
27/05/2014	"Nocturne Ontwerpen voor de wereld", <i>Nieuwsbrief Erfgoedcel Leuven</i>	webbericht
28/05/2014	"CVAa Lezingen Luc Verpoest en Rika Devos", Nieuwsbrief en website www.faronet.be	webbericht
28/05/2014	"Nocturne / Ontwerpen voor de wereld. Verwilghen en het Belgisch paviljoen in Parijs in 1937", theartserver.org	webbericht
30/05/2014	"Raphaël Verwilghen treedt uit de schaduw op Erfgoeddag 2014", www.architectura.be	webbericht
30/05/2014	"EXPO // Ontwerpen voor de wereld. Verwilghen en het Belgisch paviljoen in Parijs in 1937", www.allovertheplace.be	webbericht
30/05/2014	"Nocturne / Ontwerpen voor de wereld. Verwilghen en het Belgisch paviljoen in Parijs in 1937", website batir.ulb.ac.be	webbericht

Project Stedenbouw

2014	Sanders, Wies, "Recensie: Bewegende landschappen. Over stedenbouw en film (boek en dvd)", in: <i>S+RO</i> , nr. 2, 2014, pp. 56-57.	tijdschrift
04/03/2014	"Boek 'Bewegende landschappen' Speciale prijs voor VRP-leden", in: <i>Nieuwsbrief VRP</i> , maart 2014	webbericht
2014	Kaart met info over <i>Bewegende landschappen</i> meegestuurd met <i>Ruimte</i> , jg. 6, nr. 21, 2014	kaart
07/2014	Peleman, David, "Landschappen op pellicule, herbekeken", in: <i>Ruimte</i> , jg. 6, nr. 22, 2014, p. 95 (recensie)	tijdschrift
09/2014	T'jonck, Pieter, "Ruimtelijk geroezemoes", in: <i>A+</i> , nr. 249, 2014, p. 96 (recensie)	tijdschrift

Project Digitalisering architectuurtijdschriften

10/2014	"Project Architectuurtijdschriften", http://archive-be.com/be/c/cvaa.be/2014-10-09_4713367_10/Project_Architectuurtijdschriften_Centrum_Vlaamse_Architectuurarchieven/	webbericht
10/2014	"Digitalisering Belgische architectuurtijdschriften", Vlaamse Erfgoedbibliotheek, http://www.vlaamse-erfgoedbibliotheek.be/en/node/3285	webbericht
11/2014	"Digitalisering Belgische architectuurtijdschriften (update)", n: <i>Packed nieuwsbrief</i> http://packed.fb.email.addemar.com/c92/e84157/h69c2a/t0/s0/index.html	webbericht
10/2014	"Digitalisering Belgische architectuurtijdschriften", website EHC, http://www.consciencebibliotheek.be/Museum_Erfgoedbibliotheek_NL/ErfgoedbibliotheekNL/Over-de-Erfgoedbibliotheek/Over-de-Erfgoedbibliotheek-Projecten/Digitalisering-architectuurtijdschriften.html	webbericht

Project maquettes en publicatie *Maquettes. Verbeelding op schaal*

11/2014	"Maquettes. Verbeelding op schaal", website STAM, http://www.stamgent.be/nl/over-stam/producten/p/detail/maquettes	webbericht
11/2014	"Maquettes. Verbeelding op schaal", www.boek.be/boek/maquettes	webbericht
2014	"Klein is het nieuwe zwart", in: <i>A+</i> , nr. 250, 2014, p. 12	tijdschrift
03/11/2014	"Publicatie / Maquettes. Verbeelding op schaal", website docomomo, http://docomomo.be/2014/11/03/nl-publicatie-maquettes-verbeelding-op-schaal/	webbericht
05/11/2014	"CVAa presenteert 'Maquettes. Verbeelding op schaal'", http://www.faronet.be/nieuws/cvaa-presenteert-maquettes-verbeelding-op-schaal	webbericht
11/11/2014	"Publicatie / Maquettes. Verbeelding op schaal", in: <i>DOCOMOMO Belgium E-news</i> , november 2014	webbericht
13/11/2014	"CVAa presenteert 'Maquettes. Verbeelding op schaal'", in: <i>FARO Nieuwsbrief</i> , nr. 142, 12 november 2014	webbericht
13/11/2014	"Maquettes. Verbeelding op schaal", in: <i>E-news 2901</i> (Nieuwsbrief Bouw & Wonen), http://www.bouwenwonen.net/architectuur/boekennieuwsread.asp?id=36548&content=Maquettes.-Verbeelding-op-schaal	webbericht
14/11/2014	"Maquettes. Verbeelding op schaal", in: e-nieuwsbrief Architectura.be, http://www.architectura.be/nl/newsdetail.asp?id_tekst=7032&id=0&content=Maquettes:%20Verbeelding%20op%20schaal	webbericht
22/11/2014	Sels, Geert, "De mannequin van de architectuur", in: <i>De Standaard</i> , 22/11/2014, bijlage Cultuur, p. 12	krant
11/2014	"STAM expo: Maquettes: verbeelding op schaal", https://arch.kuleuven.be/Nieuws/maquettes	webbericht
12/2014	"Maquettes. Verbeelding op schaal", website Archeonet Vlaanderen, http://www.archeonet.be/?p=35908	webbericht
10/12/2014	"Tentoonstelling over maquettes in STAM te Gent", in: nieuwsbrief Architectenkrant, december 2014, www.architectenkrant.be	webbericht

Andere

03/2014	"Op bezoek bij... het Centrum Vlaamse Architectuurarchieven", in: <i>Bladwijzer (Heemkunde Vlaanderen)</i> , nr. 10, maart 2014, pp. 1-3.	tijdschrift
04/03/2014	"Deeltijds administratief medewerker/documentalist bij het CVAa", in: <i>Nieuwsbrief VVBAD</i> , maart 2014.	webbericht
02/2014	Van Bergeijk, Herman, "Nomadische kunstenaar geëerd. Tentoonstellingen in Weimar en Brussel", in: <i>de Architect</i> , nr. 1, februari 2014, pp. 18-21 (aparte verwijzing naar brieven tentoonstelling CVAa en vermelding www.cvaa.be op p. 21)	tijdschrift
02-03/2014	Roels, Christine, "Onderwijserfgoed", in: <i>A+</i> , nr. 246, februari-maart 2014, p. 92.	tijdschrift
02/2014	Heyrman, Peter en Colla, Joris, "ODIS-databank. Vertrouwd instrument in een nieuw en ruimer jasje", in: <i>KADOC-nieuwsbrief</i> , nr. 1, 2014, pp. 16-21. (verwijzing naar partnerschap met CVAa en bijdrage Sofie De Caigny op publiekspresentatie nieuwe Odis)	tijdschrift
17/01/2014	"10 jaar CVAa – Architectuurarchieven in het digitale tijdperk", www.packed.be/news	webbericht
21/10/2014	"Architectuur en immaterieel cultureel erfgoed", in: <i>E-zine Archiefbrief Provincie West-Vlaanderen</i> , oktober 2014	webbericht
11/2014	Vermelding CVAa: http://plusmagazine.levif.be/fr/011-10841-Les-outils-pour-retracer-l-histoire-de-sa-maison.html en http://plusmagazine.knack.be/nl/011-10843-De-stamboom-van-uw-huis.html	webbericht

OD 4.4 Website als duurzaam communicatiemiddel**Actie 4.4.1: Onderhoud www.cvaa.be en doorgeven van informatie aan en over de cultureel erfgoedgemeenschap**

De website fungeert als platform en communicatiemiddel met en voor de verschillende cultureel erfgoedgemeenschappen.

Resultaten:

- Het CVAa verzamelde alle relevante informatie over activiteiten, studiedagen en publicaties en communiceerde deze via de website van het VAI en de website van het CVAa. Op de CVAa website werden zo een 100-tal activiteiten en een 70-tal nieuwsberichten.

- Het CVAa leverde 44 berichten gespreid over 22 nieuwsbrieven van het VAI. Vanaf midden mei 2014 is het technisch mogelijk om berichten in de VAI-nieuwsbrief rechtstreeks door te linken naar de CVAa-website. Dit betekent dat door het CVAa aangeleverde berichten tot mei 2014 niet mee verschijnen in de bezoekersstatistieken van www.cvaa.be.
- Op 20 augustus 2014 verscheen een aparte CVAa-nieuwsbrief met 10 items over lopende en geplande projecten en publieksmomenten van het CVAa.
- Raadplegingen www.cvaa.be in 2014:
 - o Totaal paginaweergaves: 55.793
 - o Totaal bezoeken: 19.277
 - o Totaal unieke bezoekers: 13.768
- Het CVAa kondigde op zijn website belangwekkende ontwikkelingen aan in het internationale veld van de architectuurarchieven. (zie ook Actie 2.3.3)

Actie 4.4.3. Online houden van themawebsites

Naast de eigen website houdt het CVAa ook een aantal themawebsites online, die het resultaat waren van eerdere projecten. Deze zijn toegankelijk via www.cvaa.be of rechtstreeks en bevatten informatie die we nog steeds relevant achten voor de erfgoedgemeenschappen van het CVAa.

Resultaten:

- Blijvende raadplegingen van themawebsites (1 januari – 31 december 2014):
 - www.wederopbouw.be
 - o Aantal paginaweergaves: 19854
 - o Aantal bezoeken: 3937
 - o Aantal unieke bezoekers: 2431
 - www.braem2010.be
 - o Aantal paginaweergaves: 5985
 - o Aantal bezoeken: 2579
 - o Aantal unieke bezoekers: 2260
- Aparte url www.architectuurtijdschriften.be
 - o Aantal bezoeken: 86
 - o Aantal unieke bezoekers: 23

SD 5 Geïntegreerde projecten

OD 5.1 Vormgevingserfgoed in Vlaanderen na de Tweede Wereldoorlog

Net zoals in 2013 lag de nadruk van de werking van het CVAa op het cultureel erfgoed van vormgeving. Met dit project zorgt het CVAa voor een verderzetting van het project Designarchief Vlaanderen van het Design museum Gent en de vzw Designcentrum Vlaanderen, dat liep van 2003 tot 2006, maar geen structureel vervolg kreeg. De insteek is meervoudig: 1) sensibiliseren van bewaarinstellingen, actoren buiten het cultureel-erfgoedveld én erfgoedvormers, 2) een stand van zaken van dit cultureel erfgoed opmaken, 3) richtingen uitstippelen op basis van dit onderzoek voor een duurzaam en verantwoord beleid voor vormgevingserfgoed.

Resultaten:

- Het CVAa rondde een *tour d'horizon* langs publieke bewaarplaatsen af om zo het al bewaarde erfgoed over vormgeving in kaart te brengen. Rijksarchieven, stads- en gemeentearchieven, provinciale archieven, musea enz. werden rechtstreeks bevestigd. Daarnaast werd een oproep gedaan op de website van het CVAa en via websites van andere organisaties, om private verenigingen zoals heemkundige kringen te bereiken. Met deze *tour d'horizon* ambieert het CVAa op termijn een overzicht van vormgevingserfgoed te verkrijgen en up to date te houden, zoals het dat ook al voor architectuur doet. De resultaten van de *tour d'horizon* worden niet alleen opgenomen in het eindrapport vormgeving (te verschijnen 2015) maar evenzeer in de ODIS databank en toegankelijk gemaakt via www.architectuurarchieven.be.
- In samenwerking met Design Vlaanderen zorgde CVAa in 2014 voor:
 - o een basisordering van het archief van Design Vlaanderen door het opmaken van een uitgebreide plaatsingslijst. Voorheen was het archief op geen enkele manier ontsloten. Het bevat een unieke doorsnede van wie de voorbije 30 jaar in Vlaanderen actief was en is in de vormgevingssector. CVAa begeleidde ook de voorbereiding van de toekomstige overdracht van dit waardevolle archief naar de Coördinerende Archiefdienst Vlaanderen.
 - o de afname van een enquête bij de winnaars van de Henry van de Velde Awards voor Loopbaan en Jong Talent tussen 1994 en 2013, waarin de ontwerpers bevestigd werden over hun archief.
 - o een persoonlijke begeleiding van enkele ontwerpers bij de zorg voor hun archief, waaronder dat van keramist Achiel Pauwels en textielontwerpster Martine Gyselbrecht.
 - o advies op maat aan Design Vlaanderen over onder meer hun dynamisch archief, hun tijdschriftencollectie en hun documentatiecentrum.
- Het CVAa overlegde meerdere malen met het Design museum Gent, een belangrijke bewaarplaats van erfgoed over vormgeving (zowel collecties als archieven). Het was betrokken bij de begeleiding van stagiair Ruben De Mey die een overzicht maakte van de archieven die het museum in zijn bezit heeft. Op basis daarvan was het CVAa ook betrokken bij de eerste stappen richting 'ontzameling' van de archieven.
- CVAa kon een doorbraak realiseren in het complexe verhaal van het archief van Philippe Neerman, dat van internationaal belang en kwaliteit is, maar onder meer door zijn grote omvang de kunde van het Design museum Gent overstijgt. CVAa kreeg de erfgenamen van Neerman, het Algemeen Rijksarchief en het Design museum Gent op dezelfde golfhoogte om een duurzame bestemming van het archief bij het Rijksarchief te bekomen.
- Het archief van Adelbert Van de Walle werd geïnventariseerd met behulp van een stagiaire en overgebracht naar het Universiteitsarchief Gent.
- Er werden ca. 2000 records van vormgevers en hun erfgoed opgemaakt in ODIS.

Actie 5.1.1: Bronnenonderzoek en ontsluiting

Alle informatie die uit voorgaande resultaten kwam, werd samengebracht in een document, dat momenteel verwerkt wordt tot een doordacht rapport over vormgevingserfgoed in Vlaanderen en dat richtinggevend wil zijn voor een toekomst beleid rond vormgevingsarchieven. Het rapport wordt eind maart 2015 aan een stuurgroep van specialisten voorgelegd. Daarna zal het gepubliceerd worden en aan het brede publiek worden voorgesteld.

Actie 5.2.2. Borgen van ICE via *oral history*

Om een deel van het immaterieel cultureel erfgoed van vormgeving op het spoor te komen, werden verschillende diepte-interviews afgenomen. Enerzijds werden drie belangrijke intermediaire figuren geïnterviewd en gefilmd die een stempel drukten op de recente vormgevingsgeschiedenis in Vlaanderen:

- Moniek Bucquoye
- Johan Valcke
- Lieven Daenens

Daarnaast werden ook ontwerpers van verschillende discipline op dezelfde manier bevroegd:

- Luc Mestdagh (glasschilderkunst)
- Léonce Dekeijser (meubelontwerp)
- Achiel Pauwels (keramiek)
- Jeannine Coppens (tekstielontwerp)

De interviews werden getranscribeerd en zullen op de website van het CVAa beschikbaar worden gesteld bij afronding van het project.

Resultaten:

- Opname 7 interviews volgens de regels van de mondelinge geschiedenis
- Afsluiten van overeenkomsten met de geïnterviewden over beschikbaar maken van materiaal

Actie 5.2.3: Publiekswerking

Op 22 oktober 2014 vatten de medewerkers van het CVAa post op 'Speakers corner' tijdens de Biënnale Interieur Kortrijk. Met de slogan '**Geef vorm aan uw archief!**' daagde het CVAa vormgevers uit om aandacht te besteden aan hun archief. Dit gebeurde, allereerst, aan de hand van korte **presentaties** met *tips & tricks* voor het verpakken en ordenen van archief en het omgaan met digitaal archief. Deze presentaties zijn terug te vinden op de www.cvaa.be.

De presentaties werden afgewisseld met een aantal **gesprekken**: moderator Griet Pauwels ging in op het geheugen van de Belgische vormgeving en de omgang met designerfgoed. Ze ontving hiervoor achtereenvolgens onderzoekster Katarina Serulus, meubelrestaurateur Jan Fack, textielontwerpster Martine Gyselbrecht, erfgoedbeheerder Rie Vermeiren en Frederic Rozier die ontwerpen van Belgische designers opnieuw op de markt brengt.

SD 6 Duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit

OD 6.1 Maatschappelijke en culturele diversiteit

Actie 6.1.1: Personeelsleden en bestuurders met een etnisch cultureel diverse achtergrond

1 van 8 bestuurders van het CVAa heeft een etnisch cultureel diverse achtergrond. De genderverdeling is gelijk (1/2).

Actie 6.1.2: Aandacht voor armoedebestrijding in inhoudelijke projecten

In de projecten van het CVAa is er expliciet aandacht voor armoedebestrijding doordat het uitgangspunt is, in combinatie met de missie van het VAI, om via een goed ontwerp van de leefomgeving, meer participatie, diversiteit en sociale inclusie mogelijk te maken. In sommige deelsectoren is dit expliciet (het CVAa werkt uitdrukkelijk regelmatig samen met de VMSW), soms is dit impliciet (vormgeving, stedenbouw). Vooral de tentoonstelling die het CVAa maakte in opdracht van de VMSW over 150 jaar sociaal wonen, en die gratis ontleend kan worden, is daar een mooi voorbeeld van, zie: <http://www.cvaa.be/nl/artikel/tentoonstelling-150-jaar-sociaal-wonen>

Actie 6.1.3: Armoede bestrijden door participatie

Het is een bewuste politiek van het CVAa om zijn publieksactiviteiten gratis toegankelijk te maken, zodat dit geen drempel vormt voor participatie. Zowel de tentoonstelling voor de VMSW, de Verwilghententoonstelling als de workshop 'Geef vorm aan uw archief!' zijn gratis. Het CVAa biedt steeds een neerslag van zijn activiteiten en van zijn publicaties gratis aan op zijn website of die van het VAI. Daarnaast zal het CVAa extra aandacht besteden bij de communicatie rond zijn publieksactiviteiten om minder bemiddelde doelgroepen en personen in armoede te bereiken. Het CVAa beseft dat het slagen hiervan sterk afhankelijk is van het onderwerp van de projecten. Zo is deze doelstelling, in samenwerking met de VMSW, met name behaald in het tentoonstellingsproject over de geschiedenis van sociale huisvesting.

OD 6.2 Aandacht voor duurzaamheid

Actie 6.2.1: Medewerkers verplaatsen zich zo ecologisch verantwoord mogelijk

Het CVAa tracht zo veel mogelijk de ecologische impact van de werking te beperken. Daartoe worden de medewerkers aangespoord om met het openbaar vervoer of de fiets naar het werk te komen en om voor werkverplaatsingen zoveel mogelijk gebruik te maken van het openbaar vervoer. Indien dit niet mogelijk is, stimuleert het CVAa autodelen. VAI VZW nam een abonnement op autodelen Cambio om de ecologische afdruk van de organisatie zo klein mogelijk te houden.

Resultaten:

- Niemand van de werknemers van het CVAa heeft een wagen. Daardoor zijn de fiets en het openbaar vervoer de meest voorkomende manieren om zich te verplaatsen.
- Indien het niet anders kan, wordt een auto gebruikt via het systeem van autodelen Cambio.

Actie 6.2.2: Kennismanagement gebeurt zo duurzaam mogelijk

Kennis die bij de medewerkers aanwezig is wordt duurzaam vastgelegd voor intern en extern gebruik. Om kennis te delen tussen de werknemers en om nieuwe werknemers snel praktische informatie aan te reiken is er een *survivalkit* opgemaakt. Alle praktische informatie over procedures, office management of waar bepaalde informatie kan gevonden worden, wordt hierin opgenomen en bijgehouden. Het is een handige gids die de kennis van de verschillende medewerkers bundelt. De implementatie van een nieuw CRM-systeem in 2014 zorgde ervoor dat ook kennis over contacten met individuen en organisaties beter gedeeld worden tussen de werknemers.

Voor duurzame kennisdeling met externen wordt vooral gebruik gemaakt van de website, waar ook resultaten van projecten worden gedeeld, rapporten online worden gepubliceerd en informatie wordt verwerkt in online toegankelijke databanken (Odis en Archiefbank).

Het digitale erfgoed van het CVAa, waaronder digitale opnames van archiefstukken, zijn opgeslagen op een server die omwille van zijn frequentie van het maken van back-ups, geschikt is voor duurzame bewaring.

Bij het opstarten van nieuwe interne (beelddatabank, website,...) en externe projecten of het verlenen van advies worden de richtlijnen en adviezen van het project CEST geraadpleegd.

Resultaten:

- *Survivalkitals* duurzaam intern kennisbeheer wordt voortdurend actueel gehouden.
- Nieuw CRM-systeem is samen met VAI geïmplementeerd.
- CEST wordt bij elk project geraadpleegd.

OD 6.3 Website (AnySurfer)

Zie actie 4.4.1 en 4.4.2